

t.a.v. De Minister van Asiel en Migratie

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid

Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147

2511 DP Den Haag

Postbus 20011

2500 EH Den Haag

www.rijksoverheid.nl/jenv

Arrest EU-Hof van Justitie over veilig land van herkomst

nota

Datum

25 juli 2025

Onze referentie

6588786

Bijlage(n)

0

1. Aanleiding

Naar aanleiding van een arrest van het EU-Hof van Justitie over de aanwijzing van een derde land als veilig land van herkomst is uw ambtsvoorganger geadviseerd om - tot de inwerkingtreding van de Procedureverordening - af te zien van de toepassing van het principe van veilige landen van herkomst en beleid en regelgeving hierop aan te passen. De Kamer is daar nog niet over geïnformeerd. Sinds het besluit van uw ambtsvoorganger zijn er enkele relevante ontwikkelingen geweest, die het advies om het beleid voorlopig te staken verder ondersteunen.

2. Geadviseerd besluit

Ik adviseer u om:

- Kennis te nemen van de eerdergenoemde nota op basis waarvan uw ambtsvoorganger besloot het veilige landen-beleid voorlopig te staken.
- De Tweede Kamer middels bijgevoegde brief te informeren over het voorlopig staken van het veilige landen-beleid.

3. Kernpunten

- Op 4 oktober 2024 verscheen een arrest van het EU Hof van Justitie, waarin het Hof concludeert dat het op basis van de Procedurerichtlijn niet is toegestaan om delen van landen uit te zonderen van de aanwijzing van veilig land van herkomst. Nederland zondert binnen het veilige landen van herkomst beleid in bepaalde situaties gebieden en/of groepen uit van de aanwijzing van veilig land van herkomst. Het arrest heeft daarmee gevolgen voor het Nederlandse veilige landenbeleid.
- Op 1 augustus 2025 wees het Hof arrest in zaken waarin, onder andere, in geschil was of bij de aanwijzing van een derde land als veilig land van herkomst uitzonderingen kunnen worden gemaakt voor bepaalde categorieën personen. Hierover heeft het Hof geoordeeld dat een lidstaat een derde land dat voor bepaalde categorieën personen niet voldoet aan de materiële voorwaarden uit de Procedurerichtlijn, niet als veilig land van herkomst mag aanwijzen.
- Op 16 april jl. 2025 publiceerde de Europese Commissie een voorstel voor het vaststellen van een Europese lijst van veilige landen van herkomst en voor het eerder van toepassing laten worden van twee onderdelen uit het Pact (*frontloading*). Een van die onderdelen is het kunnen uitzonderen van

gebiedsdelen en groepen personen bij de aanwijzing van veilige landen van herkomst. De Europese lijst van veilige landen van herkomst treedt op 12 juni 2026 in werking. Vanaf dat moment is die lijst verplicht. De gevolgen van de arresten voor de langere termijn zijn daarmee te overzien.

- In de periode tot aan inwerkingtreding Pact zal de IND binnen spoor 4 prioriteren op de nationaliteiten die tot op heden op de lijst veilige landen van herkomst stonden.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
25 juli 2025

Onze referentie
6588786

4. Toelichting

Voorgaand advies

Zoals uiteengezet in de beslisnota aan uw ambtsvoorganger heeft het voorgaande negatieve uitvoeringsconsequenties. Daarnaast weten we al geruime tijd dat landen waarde hechten aan het 'label' veilig land van herkomst. Het verliezen daarvan en/of wijzigingen in de aanwijzing van een land stuit bij (enkele van) de betreffende landen op onbegrip. Eerdere ervaringen leren dat dit negatieve gevolgen kan hebben voor de bilaterale samenwerking met deze landen, waaronder de terugkeersamenwerking.

Dit gevolg kan naar verwachting geminimaliseerd worden door ervoor te kiezen helemaal geen veilige landen van herkomst beleid meer te voeren en de IND te vragen deze (overwegend kansarme) aanvragen geprioriteerd te behandelen in spoor 4, zoals momenteel gebeurt met Algerijnse en Moldavische asielaanvragen. Uw ambtsvoorganger stemde daarmee in.

Op 16 april jl. 2025 publiceerde de Europese Commissie een gecombineerd voorstel voor het vaststellen van een Europese lijst van veilige landen van herkomst en voor het eerder van toepassing laten worden van twee onderdelen uit het Pact (frontloading). Een van die onderdelen is het kunnen uitzonderen van gebiedsdelen en groepen personen bij de aanwijzing van veilige landen van herkomst. De Europese lijst van veilige landen van herkomst moet tegelijkertijd met het Pact op 12 juni 2026 in werking treden. Vanaf dat moment is de Europese lijst verplicht. Een nationale lijst daarnaast is optioneel.

Vervolg en uitvoeringsconsequenties

Landen die naar aanleiding van het arrest uit oktober van de lijst veilige landen vielen, zijn: Georgië, India en Oekraïne¹. Ook het arrest uit augustus over het uitzonderen van bepaalde categorieën personen heeft gevolgen voor het Nederlandse beleid. In de volgende landen worden groepen uitgezonderd: Armenië, Brazilië, Ghana, Jamaica, Marokko, Senegal, Servië en Tunesië. Door bovengenoemde ontwikkelingen is een efficiënte en effectieve toepassing van de lijst van veilige landen van herkomst door de IND niet meer mogelijk. Binnen het huidige kader, zoals dat naar aanleiding van de Hofarresten verder is ingevuld, zou de aanmerking als veilig land van herkomst voor het gros van de landen op de lijst immers niet meer houdbaar zijn. Dit is extra aanleiding om de toepassing van de nationale lijst van veilige landen van herkomst op te schorten tot het moment waarop de door de Europese Commissie voorgestelde lijst van kracht wordt.

Het besluit om de toepassing van de nationale lijst van veilige landen van herkomst op te schorten, betekent dat het huidige spoor 2 alleen nog van

¹ De aanwijzing van veilig land van herkomst van Oekraïne was al opgeschort

toepassing zal zijn op asielzoekers die elders in de EU al asielbescherming genieten. Asielaanvragen met nationaliteiten die voorheen als veilig land van herkomst werden bestempeld, zullen in spoor 4 worden afgedaan. Spoor 2 is een verkorte procedure zonder rust- en voorbereidingstermijn, met één gehoor. In spoor 4 geldt wel een rust- en voorbereidingstermijn en wordt ook een aanmeldgehoor gevoerd².

De IND zal, ter overbrugging richting inwerkingtreding van het Migratiepact en zolang de vreemdeling gedurende de asielprocedure beschikbaar blijft, de asielaanvragen van vreemdelingen afkomstig uit een van de landen die tot op heden op de lijst met veilige landen herkomst stonden, blijven prioriteren.

De voorgestelde werkwijze zal tot aan inwerkingtreding van het EU Asiel- en Migratiepact gemonitord worden, om te borgen dat de ketengevolgen van deze tijdelijke werkwijze tot een minimum beperkt blijven.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Bijlage: Beslisnota bij Kamerbrief over het arrest EU-Hof van Justitie over veilig land van herkomst, 5827117).

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
25 juli 2025

Onze referentie
6588786

² Op spoor 1, waar Dublinprocedures worden afgehandeld, hebben de arresten geen invloed